

Zondag Trinitatis – 15 juni 2014

Lezingen: Exodus 34: 4 - 9 en Mattheüs 28 : 16 -20

Ik weet niet hoe het u vergaat, maar ik had wel de neiging om af te haken, om het leesrooster voor deze zondag maar terzijde te schuiven.

Het is prachtig hoor, want het gaat allemaal over de trouw van God en over zijn eindeloze goedheid.

Maar dat ene stukje.

Je blijft er zo bij haken: over God die niet alles ongestraft laat en voor de schuld van de ouders de kinderen en kleinkinderen laat boeten, en ook het derde en vierde geslacht.

Dát stukje... Het leesplezier is er af en je kunt de neiging hebben af te haken.

Want wat is dat voor God?

Is dat barmhartig, is dat eerlijk? Zúlke verhalen over vergeving en barmhartigheid, en vervolgens onbarmhartig de schuldige blijven achtervolgen, tot aan z'n latere familie aan toe.

Verantwoordelijk voor je eigen daden, oké, maar toch niet voor die van anderen?

En de gevolgen van je fouten zijn voor je eigen rekening, die presenteer je toch niet aan eventuele nakomelingen?

Toch gaat het soms zo wel in het leven.

Er zijn mensen die de fout ingaan: ze sluiten zich aan bij de vijand in tijden van oorlog, ze mishandelen hun partner of hun kind, ze drinken meer dan goed is.

Vergeet maar dat alleen zij de rekening gepresenteerd krijgen.

Tot in het derde en vierde geslacht worden kinderen ermee geconfronteerd: de schaamte, het schuldgevoel, de onzekerheid, het onvermogen je te hechten aan wie je lief zijn.

En al wil je zo graag, je maakt daar niet zomaar van los.

Terwijl de schuld bij die ouders ligt.

Ja, maar je hebt toch ook je eigen verantwoordelijkheid?

En hoe zit het als je nog verder terugkijkt: tja, die jeugd van je vader of moeder was eigenlijk ook beroerd...

Wie draagt schuld? Wie krijgt de rekening gepresenteerd?

Wie is verantwoordelijk voor hoe jouw leven is gegaan en gaat?

En dan de huidige generatie: er wordt gezegd: ze zijn materialistisch, ze kennen geen normen en waarden meer, zijn gewelddadiger dan ooit.

Gesteld dat het al waar is: is dat alles hun eigen schuld?

Een nieuwe generatie maakt zichzelf niet, zij ontstaat, voortgebracht als zij is door de vorige generatie.

Maar toch: we blijven ook zelf verantwoordelijk voor eigen gedrag. Fouten en nasleep, oorzaak en gevolg, in relaties en generaties: hoe werkt dat eigenlijk?

Een moeilijk vraagstuk van alle tijden.

Wij halen er psychologie en sociologie bij, hopelijk helpen die stukjes op hun plaats te laten vallen.

En zulke vragen kunnen ook een rol in ons geloof spelen. Misschien wel omdat we liever weten dat de goede God ermee te maken heeft, dan overgeleverd te zijn aan toeval of noodlot.

En dat stukje tekst dat ons zo bevreemdt, was voor mensen toen misschien hun manier om te verklaren wat ze net als wij zagen: dat meerdere generaties de wrange vruchten plukken van ooit begane fouten.

God erbij halen als verklarend antwoord op vraagstukken als: hoe werkt dat in natuur en bij mensen, hoe zit dat, hoe is dat gekomen?

Dat kun je doen. Dat is gedaan.

En zolang er nog heel veel puzzelstukjes ontbraken in onze kennis van mens en wereld, werkte het ook nog wel. Maar die tijd is voorbij. En wat moet je dan?

Krampachtig de wetenschapskennis bestrijden, of God terug laten dringen tot die paar nog ontbrekende stukjes? Ik zie daar geen heil in.

Of is geloven dan God erbij halen als verklarend antwoord op waarom-vragen? Waarom moest je geliefde sterven? Waarom moest dat onheil jou overkomen? Als je nou maar wist waarom? God weet toch wel waarom...?

Maar bij diep-menselijke waarom-vragen passen geen logisch-verklarende antwoorden.
En geloven in God is niet hetzelfde als God erbij halen als dé verklaring voor al onze onopgeloste hoe- en waarom-vragen. Hoe graag we dat soms ook zouden willen.

Geloven is, denk ik, ten diepste weten en geloven dat er een God is die mensen erbij haalt.

Hij haalt mensen erbij, vanaf den beginne tot aan de voleinding der wereld.
Omdat Hij van hen houdt en vertrouwen in hen heeft.
Liefdevol en genadig, geduldig en trouw.

En wat is dat dan voor mens in wie God gelooft?
Een mens die weet dat hij/zij veel kan en mag, die in de lijn van de tien geboden zorgt voor een goede samenleving voor zichzelf én de komende generaties.

Maar die mens heeft ook weet van eigen verantwoordelijkheid. En dus van schuld.
Van vergeving, herstel van relaties tussen mensen, leven in vrede: daar is het God om begonnen.

Maar dat is niet hetzelfde als ongestraft laten, als fouten wegpraten of verdoezelen.
Te vaak is met een beroep op de christelijke vergeving schuld en kwaad met de mantel der liefde bedekt en is het slachtoffer in de kou komen te staan.

Maar God houdt de schuldige niet voor onschuldig,
zoveel is zeker. Dát is ook de blijvende boodschap van
dat lastige stukje.
Geloven is ten diepste weten en geloven dat er een God
is die mensen erbij haalt.
Om te leven, met elkaar en met Hem.
Hoe dat aardse leven bedoeld is?
Daarvoor moet je eerst een stukje richting hemel
klimmen.
Zoals Mozes, de berg op: daar ontmoette hij God, daar
had hij zicht op het beloofde land, daar kreeg hij de tien
geboden, richtlijnen voor een leven in vrijheid en ruimte.

Zoals Jezus, als de nieuwe Mozes, de berg op: daar zette
Hij met zijn bergrede de tien geboden op scherp, daar gaf
Hij zijn volgelingen zicht op het Koninkrijk van Vrede,
daar zette hij ze in de ruimte.
Mozes en Jezus hadden er hun handen vol aan.
Want mensen laten zich er niet zomaar bij halen:
ze twijfelen en ze aarzelen, ze zijn God al weer vergeten
als het een poosje stil blijft, of ze blijven maar zoeken
naar iets wat niet te vinden is.
Dat geldt voor mensen nu, dat gold voor Mozes' volk en
ook voor de eigen leerlingen van Jezus.
Aanbiddend en twijfelend tegelijk staan ze op een
afstandje naar hun opgestane Heer te kijken. Jezus komt
naar voren om ze er voor de zoveelste keer bij te halen.
Juist Jezus. Want de God met de vele namen toont juist

in Jezus, niet voor het eerst, maar wel op unieke wijze, zijn ware gezicht.

En wie God in Jezus' Naam aanroept en blijft aanroepen, die haalt God er zeker bij, maar niet als verklarende instantie.

Die haalt God erbij om zich vervolgens op pad te laten sturen: ga maar, in de Naam van God: Vader, Zoon en Geest, barmhartig en genadig, ga zo op weg, leef naar de leefregels en Ik zal erbij zijn tot aan de voltooiing van de wereld, tot in het duizendste geslacht.

Vandaag vieren we zondag Trinitatis, zondag van de Drie-eenheid. Als afsluiting van de feestperiode van Pasen tot Pinksteren. Nog een keer is de kleur wit. We gaan vanaf volgende week over naar de groen periode; de kleur van groei en bloei.

Over de andere feesten vinden we in de Bijbel een verhaal; over zondag Trinitatis vinden we nergens in de Bijbel een verhaal. Toch heeft men in de Middeleeuwen gemeend nog een aparte feestdag ter ere van God te moeten invoeren. Als afsluiting van al die andere feesten.

In de kerk belijden wij dat er één God is. Dat die God de Vader van Jezus Christus is, dat Jezus Gods Zoon is en dat de Geest ons door God is geschonken. In de christelijke traditie heeft men daar van gemaakt dat God één wezen is in drie personen: Vader, Zoon en heilige Geest.

Met elke nieuwe gestalte komt God ons meer nabij met zijn liefde:

Als Vader is Hij Schepper, bron van alle leven.
Als Zoon is Hij naast ons mensen komen staan. Hij is
zelf mens geworden en heeft aan den lijve ervaren wat
dat inhoudt.

En als Heilige Geest is God ons het meest nabij
gekomen. Hij woont in allen die geloven.

Vandaag is het zondag Trinitatis, zondag van de
Drie-eenheid. Op deze dag mogen we weten dat God niet
alleen hoog verheven in de hemel troont, maar dat Hij
ons in Jezus nabij is geweest, en door zijn Geest in ons
wil wonen. En dat mogen we vandaag ook tastbaar
vieren, als we brood en wijn delen.

Dat dat geloof ons zal blijven dragen,
alle dagen van ons leven.
In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Loosdrecht, 15 juni 2014

hmp